

2007

Leżajsk

Lesko

Lesko

Rymanów

Rymanów

Sanok

Chelm

26 cmentarzy zostało ogrodzonych i uprzątniętych
cemeteries were fenced and cleaned up

2,1 ha cmentarzy zostało ogrodzonych
of cemeteries were fenced

430 m ogrodzeń zostało wybudowanych
of fences were built

220 miejscowości jest prezentowanych
na portalu www.polin.org.pl
localities are presented on the www.polin.org.pl
web portal

3 000 zdjęć jest prezentowanych
na portalu www.polin.org.pl
photos are presented on the www.polin.org.pl
web portal

2007

140 szkół uczestniczy w programie
edukacyjnym „Przywróćmy Pamięć”
schools joined the „To Bring Memory Back” educational program

4 000 uczniów realizuje projekty
w ramach tego programu
students carry out projects within the framework of the program

20 miejscowości uczestniczy
w projekcie Szlak Chasydzki
localities participate in the
Chassidic Route project

Wielkie Oczy

Izbiца

Szanowni Państwo,

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego została założona na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Światową Organizacją Żydowską ds. Restytucji (WJRO) i Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP (ZGWŻ).

Naszym celem jest ochrona materialnych relikwów kulturowego dziedzictwa Żydów w Polsce. Działamy na tych terenach, którymi, z racji zbyt dużej odległości, trudno jest zajmować się gminom żydowskim. Pełny spis miejscowości, którymi zajmuje się Fundacja, znaleźć można na naszej stronie internetowej: www.fodz.pl.

Fundacja działa w ścisłej współpracy z ZGWŻ, a w sprawach natury religijnej konsultuje się z Naczelnym Rabinem Polski, rabinem Michaelem Schudrichem oraz z The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe, kierowanym przez rabina Elyakima Schlesingera.

Do zadań Fundacji należą:

- ochrona obiektów dziedzictwa żydowskiego, które mają wyjątkowe znaczenie religijne lub historyczne;
- restytucja mienia dawnych gmin żydowskich (Fundacja działa tu jako pełnomocnik ZGWŻ): synagog, cmentarzy i innych obiektów, które służyły działalności religijnej, edukacyjnej, charytatywnej i społecznej;
- zarządzanie odzyskanym mieniem.

Rok 2007 był dla Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego okresem szczególnie intensywnej działalności. Dzięki współpracy z naszymi partnerami uporządkowaliśmy lub ogrodziliśmy 26 cmentarzy żydowskich i przeprowadziliśmy remonty zabezpieczające w trzech synagogach (w Kraśniku, Zamościu i Ziębicach).

Rosnące grono sojuszników Fundacji, obejmujące władze lokalne, organizacje pozarządowe, szkoły oraz organizacje międzynarodowe, umożliwiło ogromny rozwój naszej działalności:

sukces programu edukacyjnego „Przywróćmy Pamięć”, w którym uczestniczy 140 szkół z całej Polski oraz nowe projekty rewitalizacji zabytków żydowskich są tego świetnym przykładem. Bierzymy udział w wielu inicjatywach podejmowanych przez lokalnych liderów społecznych oraz wspieramy ich działalność na rzecz ochrony i upamiętnienia dziedzictwa żydowskiego.

Ważnym wątkiem naszej aktywności jest wspieranie działalności naukowej, skupionej wokół szeroko rozumianych „studiów żydowskich”; współpraca z polskimi ośrodkami akademickimi oraz zainteresowanie studentów tematyką kultury i historii polskich Żydów znajduje swój oddźwięk w realizacji portalu internetowego „POLIN – Dziedzictwo Polskich Żydów” www.polin.org.pl.

Entuzjazm liderów społecznych, wolontariuszy i uczniów zaangażowanych w realizację naszych projektów świadczy o tym, że coraz więcej ludzi zaczyna dostrzegać i cenić wielokulturowe dziedzictwo swoich regionów oraz rozumieć, jak ważny jest szacunek i zrozumienie dla innych kultur. Pozwala nam to skutecznie działać na rzecz tolerancji i otwartości.

Monika Krawczyk, Dyrektor Generalny

■ Więcej:

www.fodz.pl
www.pamiec.fodz.pl
www.polin.org.pl

Ropczyce

Jarosław

Łańcut

Dear Sirs,

Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland was established by the Union of Jewish Communities in Poland and World Jewish Restitution Organization (WJRO).

Our mission is to protect and commemorate the surviving monuments of Jewish cultural heritage in Poland. The Foundation operates in those areas of Poland, which are located far from existing Jewish communities and lack the necessary manpower and resources to take care of local Jewish heritage monuments. A complete list of the localities under the Foundation's care is available on our website: www.fodz.pl.

Our activities are developed in close cooperation with the Union of Jewish Communities in Poland. When religious matters are involved, we benefit from advisory of the Chief Rabbi of Poland, Rabbi Michael Schudrich and The Committee for the Preservation of Jewish Cemeteries in Europe, lead by Rabbi Elyakim Schlesinger.

Our aims are:

- ▣ protecting properties bearing special religious or historical significance;
- ▣ reclaiming the properties, which before World War II were the property of Jewish Religious Communities (as the plenipotentiary of the Union of Jewish Religious Communities): synagogues, cemeteries and other objects, which served religious, educational, charity and social purposes;
- ▣ managing returned properties.

The year 2007 was a period of particularly intense activity for the Foundation for the Preservation of Jewish Heritage in Poland. Thanks to the cooperation with our partners, we cleaned up or fenced 26 Jewish cemeteries and performed protective repairs in three synagogues (in Kraśnik, Zamość and Ziębice).

It was the growing group of the Foundation's allies, including local governmental units, non-governmental organizations, schools and international organizations, that made possible the immense development of our activity; a perfect example is the success of the "To Bring Memory Back" educational program, in which there are 140 participating schools from all over Poland, or our new projects of Jewish landmarks' revitalization. We have also participated in numerous initiatives carried out by the local social leaders and we support their activity for the benefit of protection and commemoration of Jewish heritage.

An important area of our interest is the support for the academic activity concentrated around widely understood "Jewish studies"; the cooperation with Polish academic centres, and students' interest in the subject of history and culture of the Polish Jews resulted in creation of the "POLIN – Polish Jews Heritage" web portal www.polin.org.pl.

The enthusiasm of the community leaders, volunteers and students involved in carrying out of our projects is a proof that more and more people are starting not only to realize about and appreciate the multicultural heritage of their regions, but also to understand how important the respect and understanding for other cultures are. It allows us to work effectively for tolerance and openness.

Monika Krawczyk, CEO

▣ More:

www.fodz.pl
www.pamiec.fodz.pl
www.polin.org.pl

Taking care of the cemeteries

Opieka nad cmentarzami

▣ Ze szczególnym zaangażowaniem podejmujemy inicjatywy związane z porządkowaniem i upamiętnianiem cmentarzy żydowskich, których jest w Polsce ok. 1 200. Jest to ogromne wyzwanie organizacyjne i finansowe – zapewnienie im wszystkim godnej opieki przekracza możliwości finansowe Fundacji.

Przeprowadzenie prac porządkowych na cmentarzach często może dojść do skutku dzięki darczyńcom, którzy pragną pozostać anonimowi.

▣ It is with particular involvement that we undertake the initiatives related to cleaning up and commemoration of the Jewish cemeteries, 1,200 of which are located in Poland. Taking care of the Jewish cemeteries is a huge organizational and financial challenge: providing them with proper care exceeds the Foundation's financial possibilities.

Restoration works may often be carried out thanks to donors who wish to remain anonymous.

Leżajsk

Leżajsk

Sławatycze

Sławatycze

Biała Prudnicka

▣ 06 2007

Izbica

Zakończenie prac nad projektem architektonicznym ogrodzenia cmentarza, powstałym w ramach projektu upamiętnienia cmentarza żydowskiego w Izbicy, realizowanego we współpracy z Ambasadą Republiki Federalnej Niemiec.

The architectural design of the cemetery fence was completed within the Izbica Jewish cemetery commemoration project, carried out along with the Embassy of the Federal Republic of Germany.

▣ 06 2007

Turek

Przeniesienie macew na cmentarz żydowski w Turku, zrealizowane we współpracy z Gminą Wyznaniową Żydowską we Wrocławiu oraz Muzeum Okręgowym w Koninie.

The Foundation in cooperation with the Jewish Community in Wrocław and the Regional Museum in Konin carried out the project of moving matzevot back to the Jewish cemetery in Turek.

▣ 08 2007

Jarosław

Wybudowanie drogi umożliwiającej dostęp do cmentarza. Wcześniej na teren nekropolii można było dotrzeć tylko dzięki uprzejmości właścicieli otaczających go posesji. Budowa drogi umożliwia Fundacji rozpoczęcie przygotowań do ogrodzenia cmentarza.

The Foundation built a road to the cemetery, the area of which had previously been accessible only by courtesy of the neighboring plots' owners. The road has made it possible for the Foundation to take up preparations for the cemetery fencing.

▣ 09 2007

Sławatycze

Zakończenie pierwszego etapu projektu uporządkowania i upamiętnienia cmentarza, realizowanego we współpracy z Gminą Wyznaniową Żydowską w Warszawie oraz Ziomkostwem Sławatyczkim. Wykonano nową bramę i furtę prowa-

Leżajsk (Lizhensk)

▣ 10 2007

Fundacja zakończyła prace przy budowie lapidarium na cmentarzu żydowskim w Leżajsku, przeprowadzone dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Celem budowy lapidarium było zabezpieczenie fragmentów rozbitych macew pochodzących z terenu nekropolii.

Cmentarz żydowski w Leżajsku, założony w XVII w., jest jedną z najważniejszych nekropolii żydowskich w Polsce. Spoczywa na nim słynny cadyk Elimelech, którego grób do dziś jest celem pielgrzymek Żydów z całego świata. Liczbę odwiedzających szacuje się na ponad 10 000 osób rocznie.

The Foundation completed construction of the lapidarium on the Jewish cemetery in Leżajsk, carried out thanks to the support of the Ministry of Culture and National Heritage. The aim of the lapidarium is to protect broken fragments of the matzevot from the cemetery area.

The Jewish cemetery in Leżajsk, established in the 17th c., is one of the most important Jewish necropoleis in Poland. The famous Tzadik Elimelech is buried there; his grave is visited by the Jewish pilgrims from all over the world. Their number is estimated at 10,000 people per year.

dzącą na cmentarz, wzniesiono część ogrodzenia.

The Foundation completed the first stage of the cleanup and commemoration project of the cemetery, carried out along with the Jewish Community in Warsaw and the Sławatycze Landsmanschaft. A new cemetery gate and part of the fence were built.

▣ 10 2007

Gdańsk

Prace porządkowe na cmentarzu żydowskim w Gdańsku-Chełmie, realizowane we współpracy z Gminą Wyznaniową Żydowską w Gdańsku.

The Jewish cemetery in Gdańsk-Chełm was cleaned up in cooperation with the Jewish Community in Gdańsk.

▣ 11 2007

Biała Prudnicka

Opracowanie dokumentacji konserwatorskiej zabytkowego cmentarza, zrealizowane dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

The conservation documentation of the historical cemetery was completed thanks to the financial support of the Ministry of Culture and National Heritage.

Leżajsk

Leżajsk

Memory

Pamięć

■ Upamiętnienie historycznej obecności społeczności żydowskiej w Polsce – jeden z najważniejszych celów Fundacji – jest ogromnym wyzwaniem. Fundacja angażuje się w liczne projekty upamiętniające, organizowane we współpracy z liderami lokalnymi, władzami poszczególnych miejscowości oraz organizacjami pozarządowymi.

Opieka nad wieloma zabytkami kultury żydowskiej nie byłaby możliwa, gdyby nie zaangażowanie lokalnych społeczności. Działania podejmowane przez współpracujących z Fundacją wolontariuszy, ich osobiste zaangażowanie i ciężka praca pozwala nam otaczać opieką relikty dziedzictwa polskich Żydów położone we wszystkich regionach Polski. Dziękujemy!

■ Commemoration of the historical presence of the Jewish community in Poland – one of the main aims of the Foundation – is a significant challenge. The Foundation is involved in several commemoration projects, carried out in cooperation with local leaders, authorities of particular towns and NGO's.

Taking care of many Jewish historical monuments would not be possible without cooperation with local communities. Actions taken by the volunteers of the Foundation, their commitment and their hard work allow us to protect the relics of the Polish Jews' heritage located throughout Poland. Thank you!

Dynów

Dynów

Dynów

Dynów

■ 08 2007

Fundacja zorganizowała w mieście obóz Żydowskiej Ogólnopolskiej Organizacji Młodzieżowej (ZOOM), którego celem było uporządkowanie tzw. starego cmentarza żydowskiego, na którym spoczywa słynny cadyk Cwi Elimelecha Szapiro (1785-1841). Obóz zorganizowany został we współpracy z Urzędem Miasta oraz z Zespołem Szkół, w ramach realizacji projektu Szlak Chasydzki.

The Foundation organized a camp of the Polish Jewish Youth Organization (ZOOM). Its participants cleaned up the so-called old Jewish cemetery where the famous Tzadik Zvi Elimelech Shapiro (1785–1841) is buried. The camp was organized within the Chassidic Route project in cooperation with the Dynów Municipal Council and the local School Complex.

▣ 01 2007

Opole

Wystawa podsumowująca międzynarodowy projekt „Nie bój się mnie poznać...”, zrealizowany przez Opolską Wojewódzką Komendę OHP we współpracy z Fundacją.

A local scout troop in cooperation with the Foundation presented an exhibition summing up the “Do Not Be Afraid To Know Me...” international project.

▣ 01 2007

Wrocław

Wolontariusz współpracujący z Fundacją został laureatem Nagrody Marszałka Województwa Dolnośląska dla Najlepszego Wolontariusza Dolnego Śląska.

A volunteer cooperating with the Foundation won the Prize of the Marshal of the Dolnośląskie Province for the region’s Best Volunteer.

▣ 02 2007

Lublin

Ofiarowanie menory dla wyremontowanej synagogi otwartej w budynku Jesziwy Chachmej Lublin.

The Foundation donated a menorah for the renovated synagogue located in the building of the Yeshivat Chachmei Lublin.

▣ 05 2007

Strzelno

Patronat nad działalnością Komitetu na rzecz upamiętnienia społeczności żydowskiej miasta.

The Foundation assumed the patronage over the committee for commemoration of the town’s Jewish community.

▣ 08 2007

Kazimierz Dolny

Wystawa *Dziedzictwo żydowskie w Polsce* w ramach Dnia Kultury Żydowskiej.

The exhibition *Jewish Heritage in Poland* was opened as a part of the Jewish Culture Days.

Dębica

▣ 08 2007

Knyszyn

Spotkanie młodzieży izraelskiej z młodzieżą polską na cmentarzu żydowskim. Youths from Israel and Poland met on the Jewish cemetery.

▣ 11 2007

Barcin

Współorganizacja uroczystości upamiętnienia cmentarza żydowskiego.

The Foundation co-organized the ceremony of the Jewish cemetery commemoration.

▣ 11 2007

Słupsk

Współorganizacja, wraz z Urzędem Miasta i Gminą Wyznaniową Żydowską w Gdańsku, obchodów rocznicy „nocy kryształowej”.

The Kristallnacht anniversary event was co-organized by the Foundation, the Słupsk Municipal Council and the Jewish Community in Gdańsk.

▣ 11 2007

Ziębice

Fundacja zakończyła remont dachu synagogi w Ziębicach. Prace zrealizowane zostały dzięki dofinansowaniu przekazanemu przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

The Foundation finished renovation of the synagogue’s roof. The work was carried out thanks to the Office of the Marshal of the Dolnośląskie Province financial support.

Knyszyn

Dębica

▣ 11 2007

Staszów

Udział w uroczystości upamiętnienia 65. rocznicy likwidacji getta w Staszowie.

The Foundation’s representative took part in the memorial ceremony of the 65th anniversary of the Staszów Ghetto liquidation.

▣ 11 2007

Płock

Udział w Dniach Kultury Żydowskiej, zorganizowanych przez Stowarzyszenie Synagoga Płocka.

The Foundation took part in the Jewish Culture Days, organized by the “Synagoga Płocka” Association.

▣ 12 2007

Strzelno

Patronat nad uroczystościami związanymi z 100. rocznicą wręczenia nagrody Nobla A. A. Michelsonowi.

The Foundation assumed the patronage over the 100th anniversary of awarding the Nobel Prize to A.A. Michelson.

Revitalization

Rewitalizacja

▣ Dziedzictwo żydowskie jest integralną częścią kulturowego dziedzictwa Polski, a jego zabytki są bezcennym świadectwem setek lat wspólnej historii. Aby ocalały one dla następnych pokoleń, konieczne jest dostosowanie ich do współczesnych realiów i potrzeb społeczności lokalnych.

Nasza strategia opiera się na przekonaniu, że warunkiem autentycznej i trwałej rewitalizacji jest współpraca z lokalnymi partnerami. Takie podejście wpisuje się też w priorytety polityki regionalnej Unii Europejskiej.

Projekty rewitalizacji synagog w Kraśniku, Rymanowie i Zamościu prowadzone są w ramach Szlaku Chasydzkiego.

▣ Jewish heritage is an integral part of the cultural heritage of Poland, and Jewish landmarks are priceless evidence of hundreds of years of common history. In order to preserve them for the future generations, it is necessary to adapt them to the contemporary realities and the needs of local communities.

Our strategy is based on the belief that authentic and sustainable revitalization proceeds only in cooperation with local partners. Such approach fits well within the priorities of the regional policy of the European Union.

Projects of the revitalization of the synagogues in Kraśnik, Rymanów and Zamość are implemented within the frame of the Chassidic Route project.

Szlak Chasydzki / The Chassidic Route

Szlak Chasydzki to projekt realizowany przez Fundację od 2005 r. Jego celem jest wytyczenie międzynarodowego szlaku turystycznego, łączącego miejscowości położone w południowo-wschodniej Polsce i na zachodniej Ukrainie, w których znajdują się zabytki kultury żydowskiej. Partnerami projektu jest już 20 gmin z terenów Podkarpacia i Lubelszczyzny: Baligród, Biłgoraj, Chełm, Cieszanów, Dębica, Dynów, Jarosław, Kraśnik, Lesko, Leżajsk, Lublin, Przemysł, Ropczyce, Rymanów, Sanok, Tarnobrzeg, Ustrzyki Dolne, Wielkie Oczy, Włodawa i Zamość. Wkrótce do Szlaku dołączą pierwsze miasta z terenu Ukrainy.

Szlak Chasydzki zapewnia wielu miejscowościom szansę na zaistnienie na mapie turystycznych atrakcji Polski. W ramach projektu Fundacja wspiera jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe w ochronie i promocji wielokulturowego dziedzictwa ich miejscowości, przede wszystkim synagog i cmentarzy żydowskich.

W 2007 roku wspólnie z wydawnictwem „Austeria” Fundacja opublikowała cieszącą się dużym zainteresowaniem *Mapę miejsc żydowskich w Polsce*, na której znalazła się również trasa Szlaku Chasydzkiego. W grudniu 2007 roku Fundacja rozpoczęła wydawanie publikacji o historii Żydów i ich dziedzictwie w miejscowościach Szlaku. Broszury (w polskiej i angielskiej wersji językowej) są dostępne w punktach informacji turystycznej na Szlaku i w wersji elektronicznej na stronie internetowej Fundacji.

W roku 2007 Szlak Chasydzki wielokrotnie był przedmiotem zainteresowania mediów, m. in.: TVP Rzeszów, TVP2, TVP Info, Polskiego Radia dla Zagranicy, „Rzeczpospolitej”, „National Geographic Polska”. Wieści o naszym projekcie docierają również do prasy zagranicznej: artykuł o Szlaku Chasydzkim zamieścił największy amerykański tygodnik żydowski „The Jewish Press”.

Projekt jest wspierany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

The Chassidic Route is a project carried out by the Foundation since 2005. Its aim is to mark up an international tourist trail joining places located in southeastern Poland and western Ukraine where historical monuments of the Jewish culture can be found. There are 20 localities from Podkarpackie and Lubelskie provinces, which have already joined the project: Baligród, Biłgoraj, Chełm, Cieszanów, Dębica, Dynów, Jarosław, Kraśnik, Lesko, Leżajsk (Lizhensk), Lublin, Przemysł, Ropczyce, Rymanów, Sanok, Tarnobrzeg, Ustrzyki Dolne, Wielkie Oczy, Włodawa and Zamość. Soon, the first towns from Ukraine will join the Route as well.

The Chassidic Route gives many localities the opportunity to appear on the map of tourist attractions of Poland. Within the frames of the project, the Foundation supports local authorities and non-governmental organizations to protect and promote multicultural heritage of their communities, mainly synagogues and Jewish cemeteries.

In 2007, the Foundation along with the “Austeria” Publishing House issued *The map of Jewish heritage in Poland*, covering the Chassidic Route as well. Starting from December 2007, the Foundation launched a series of brochures about the history of Jews and their heritage in the localities of the Route. Publications in two versions: Polish and English are available in tourist information points on the Route and in the electronic format on the Foundation's website.

The Chassidic Route was an object of mass media interest many times throughout 2007, among others: TVP Rzeszów, TVP2, TVP Info, Polish Radio – External Service, “Rzeczpospolita”, “National Geographic Polska”. Foreign press also noticed our project: the biggest American Jewish weekly “The Jewish Press” published an article on the Chassidic Route.

The project is supported by the Ministry of Labor and Social Policy within the framework of the Citizen Initiative Fund governmental program.

Lesko

Chełm

Ustrzyki Dolne

Zamość

Do najważniejszych zadań realizowanych przez Fundację w ramach Szlaku Chasydzkiego należy rewitalizacja synagogi w Zamościu. Synagoga ta, wzniesiona na początku XVII w., jest najwspanialszą renesansową bożnicą w Polsce. Niestety, lata powojennych zaniedbań sprawiły, że jej stan techniczny jest dzisiaj bardzo zły. We współpracy z partnerami lokalnymi chcemy wyremontować zamojską synagogę i razem stworzyć w niej tętniące życiem centrum kulturalne, które służyć będzie wszystkim mieszkańcom Zamościa i okolic. W synagodze znajdzie także siedzibę Muzeum Żydów Zamościa i Okolic; będzie ona również służyć jako miejsce modlitwy grupom żydowskim odwiedzającym miasto.

Muzeum Żydów Zamościa i Okolic prezentować będzie historię przenikania i wzajemnego wzbogacania się kultur żydowskiej i polskiej na terenie Zamojszczyzny oraz przybliżyć sylwetki Żydów, którzy współtworzyli intelektualne, religijne i kulturowe oblicze tego regionu (np. Icchak Leibusz Perec, Maggid z Dubna, Bolesław Leśmian). Ekspozycja stała Muzeum, wykorzystując technologie multimedialne, prezentować będzie historię żydowskiego Zamościa i okolic.

Budynek synagogi jest w bardzo złym stanie technicznym: wymaga szybkiego i kompleksowego remontu. Fundacja poszukuje obecnie środków, które pozwolą na przeprowadzenie prac renowacyjnych. Nasz projekt „Rewitalizacja renesansowej synagogi w Zamościu na potrzeby Szlaku Chasydzkiego oraz lokalnej społeczności” znalazł się na liście projektów rekomendowanych do współfinansowania przez Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i Norweski Mechanizm Finansowy.

One of the Foundation's major initiatives carried out within the Chassidic Route project is the revitalization of the synagogue in Zamość. The synagogue was erected in the 17th c. and is the most splendid Renaissance Jewish prayer house in Poland. However, negligence after World War II led to a very poor technical condition of the building. We plan to restore the synagogue along with our local partners so as to convert it into a vivid cultural center for all the Zamość and the region's inhabitants. The synagogue will also host the Museum of Jews from Zamość and the Zamość Region. It will serve Jewish tourist groups as a prayer house as well.

The Museum will present the history of mixing and mutual enrichment of Polish and Jewish culture in the Zamość region. It will also introduce those Jews who contributed to the intellectual, religious and cultural history of the area (like Isaac Leib Peretz or the Maggid of Dubno). The permanent exhibition, using multi-medial technologies, will illustrate the history of Jews in Zamość and the Zamość region.

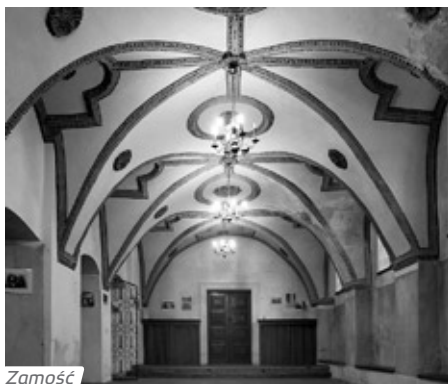
The building of the Zamość synagogue is in a very bad condition and urgently requires a complex restoration. The Foundation is currently taking steps in order to obtain sufficient funds for renovation works. Our project "Revitalization of the Renaissance Synagogue in Zamość for the Needs of the Chassidic Route and the Local Community" was placed on a primary list of projects recommended for the funding by the European Economic Area Financial Mechanism and the Norwegian Financial Mechanism.

Zamość

Zamość

Zamość

Zamość

Kraśnik

W ramach Szlaku Chasydzkiego Fundacja, we współpracy z Urzędem Miasta Kraśnik oraz dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, realizuje projekt rewitalizacji kompleksu synagogałnego w Kraśniku oraz stworzenia w nim centrum kulturalnego dla młodzieży i turystów, które stanie się, obok synagogi w Zamościu, najważniejszym elementem Szlaku.

W wyniku konsultacji społecznych Fundacja wspólnie z Urzędem Miasta przygotowała dla kompleksu synagogałnego spójną koncepcję funkcjonalną, opowiadającą potrzebom lokalnej społeczności. Ideą przewodnią centrum będzie promocja wielokulturowości. W budynku Małej synagogi mieścić się będzie nowoczesna biblioteka multimedialna, połączona z multimedialnym Muzeum Żydów Kraśnika i Okolic. Wielka synagoga będzie pełnić kilka funkcji: znajdzie się w nim centrum lokalnych organizacji pozarządowych zajmujących się kulturą, a także sala przeznaczona na koncerty, konferencje i wystawy.

W grudniu 2007 Fundacja zakończyła prace nad przygotowaniem pierwszej części dokumentacji technicznej zespołu synagogałnego, zrealizowane dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach projektu „Nasze wielokulturowe centrum Kraśnik – przygotowanie dokumentacji umożliwiającej rewitalizację kompleksu synagogałnego w Kraśniku na cele kultury”. Prace kontynuowane będą w roku 2008 i współfinansowane przez Urząd Miasta Kraśnik.

Kraśnik

Kraśnik

Kraśnik

Kraśnik

Within the Chassidic Route project, the Foundation, in cooperation with the Kraśnik Municipal Council, and thanks to the support of the Ministry of Culture and National Heritage, is carrying out the project of the revitalization of the historical synagogue complex in Kraśnik. Its aim is to create a cultural center for youths and tourists, which will become in near future, apart from the Zamość synagogue, the most important element of the Chassidic Route.

As a result of public consultation, the Foundation, along with the Kraśnik Municipal Council, prepared a coherent functional plan for the needs of the local community. The center's main idea will be the promotion of multi-culturality. The Small Synagogue will host a modern multimedia library, joined with the multimedia Museum of Jews of Kraśnik and the Region. The Great Synagogue will perform multiple functions: it will host a center for the local culture-oriented non-governmental organizations, and a grand hall for concerts, conferences and exhibitions.

In December 2007, the Foundation finished work on the first part of technical documentation of the synagogue complex thanks to the financial support of the Ministry of Culture and National Heritage. The work, carried out within the project “Kraśnik, Our Multicultural Center – preparation of the documentation enabling the revitalization of the synagogue complex in Kraśnik for cultural purposes”, will continue in 2008, co-financed by the Kraśnik Municipal Council.

Education

Edukacja

■ Uważamy, że nasze działania na rzecz ochrony dziedzictwa żydowskiego w Polsce odniosą skutek tylko wtedy, gdy będzie im towarzyszyła szeroko pojęta działalność edukacyjna. Przywracanie pamięci i rozumienia kultury żydowskiej jest dla młodych ludzi autentyczną lekcją odkrywania lokalnej tożsamości, a dla wszystkich wokół staje się ważnym gestem upamiętniającym historię polskich Żydów.

Program edukacyjny „Przywróćmy Pamięć”

Celem programu jest zachęcenie uczniów do poszukiwania śladów wielokulturowej historii Polski oraz do opieki nad żydowskimi cmentarzami. Uczniowie odkrywają na nowo historię swojej miejscowości, poznają tradycję i kulturę żydowską, a następnie przywracają lokalnej społeczności pamięć o wielokulturowym dziedzictwie. W pierwszej edycji programu (rok szkolny 2005/2006) wzięło udział ponad 600 uczniów z 37 szkół z całej Polski. W drugiej edycji (rok szkolny 2006/2007) wzięło udział już ponad 2000 uczniów z 84 szkół. Obydwie edycje zakończyły się ogólnopolskimi prezentacjami w Warszawie w synagodze im. Nożyków. Uroczystości zaszczylicili swoją obecnością Przewodniczący ZGWŻ Piotr Kadlčik, Ambasador Izraela David Peleg oraz reprezentanci ambasad Niemiec, Holandii, Konga i Wielkiej Brytanii.

Do kolejnej edycji programu (rok szkolny 2007/2008), zgłosiło się 140 szkół i ośrodków kultury, czyli ok. 4000 uczniów. Wiosną i jesienią 2007 animatorzy przeszkoleni przez Fundację przeprowadzili 30 warsztatów regionalnych dla uczniów ze 100 szkół. W sumie w roku 2007 w szkoleniach organizowanych przez Fundację uczestniczyło około 1000 uczniów i nauczycieli oraz animatorów młodzieżowych.

Informacje o wszystkich projektach realizowanych przez uczniów w ramach programu „Przywróćmy Pamięć”, a także materiały edukacyjne dla uczniów i nauczycieli dostępne są na stronie internetowej www.pamiec.fodz.pl.

Program jest wspierany przez Program Operacyjny „Patriotyzm Jutra”, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz Fundację Bankową im. Leopolda Kronenberga.

■ Our actions for the protection of Jewish heritage in Poland will only be successful when accompanied by widely understood educational activity. Bringing back memory and understanding of the Jewish culture is for young people an authentic lesson of discovering the local identity, being for everyone an important act of commemoration of the Polish Jews' history.

“To Bring Memory Back” educational program

The program's aim is to involve students in research on the remains of the multicultural history of Poland, and to take care of the Jewish cemeteries. Within the program, students rediscover the past of their town, learn about Jewish tradition and culture, and eventually bring back memory of multicultural heritage to local communities. During the program's first school year (2005/2006), more than 600 students of 37 schools from all parts of Poland participated in it. In the second school year (2006/2007), over 2,000 students of 84 schools took part in the program. Both ended with national showcases in the Nożyk Synagogue in Warsaw. Among the guests were: Mr. Piotr Kadlčik, Chairman of the Union of Jewish Communities in Poland, Mr. David Peleg, Ambassador of Israel in Poland, and representatives of the embassies of Germany, the Netherlands, the Congo and Great Britain.

In the 2007/2008 school year, 140 schools and centers of culture with about 4,000 students joined the program. In the spring and the fall of 2007, the Foundation's trainers carried out 30 regional workshops for students of 100 schools. All in all, about 1,000 students, teachers and youth trainers took part in the workshops of the “To Bring Memory Back” program throughout 2007.

Information about all the projects carried out by students within the “To Bring Memory Back” program as well as educational materials for students and teachers are available at www.pamiec.fodz.pl.

The Program is supported by the “Patriotism of Tomorrow” Operational Program, the Ministry of Culture and Heritage, the Citizens Initiative Fund and the Kronenberg Foundation.

Warszawa

Warszawa

Wysokie Mazowieckie

Warszawa

Ustrzyki Dolne

▣ 03 2007

Leżajsk/Lizhensk

Szkolenie dla nauczycieli pt. *Wielokulturowy Leżajsk*, obejmujące elementy wiedzy o kulturze i religii żydowskiej, wielokulturowości i wartościach uniwersalnych.

The Foundation organized a training for teachers entitled *Multicultural Leżajsk*, covering issues related to Jewish culture and religion, multi-culturality and universal values.

▣ 11 2007

Warszawa/Warsaw

Drugie wydanie publikacji *Pod wspólnym niebem. Cmentarz żydowski w Staszowie*, autorstwa uczniów i nauczycieli Gimnazjum nr 2 w Staszowie.

The Foundation financed the second edition of the booklet *Under The Same Sky. The Jewish Cemetery in Staszów*, written by the students and the teachers of the Middle School No. 2 in Staszów.

▣ 03 2007

Łódź

Współpraca z Poleskim Ośrodkiem Sztuki w Łodzi przy projekcie edukacyjnym „Kultura żydowska w Łodzi – pamięć, tradycja, współczesność”.

The Foundation established cooperation with the Polesie Art Institute in Łódź for the needs of the “Jewish Culture In Łódź – Memory, Tradition, Present Day” educational program.

▣ 12 2007

Kraków/Cracow

Spotkanie z Księdzem Kardynałem Stanisławem Dziwiszem, zorganizowane przez uczniów Zespołu Szkół nr 2 w Brodach w ramach programu „Przywróćmy Pamięć”.

The students of the School Complex No. 2 in Brody met with Cardinal Stanisław Dziwisz within the frames of the “To Bring Memory Back” program.

Miedzna

Around the Jewish Studies

Wokół *Jewish Studies*

Wiele aspektów historii polskich Żydów czeka jeszcze na swoich odkrywców, dlatego ważne jest tworzenie wiarygodnych zasobów informacji, z których wszyscy będą mogli korzystać. Fundacja podejmuje szereg działań, aby inspirować i ułatwiać pracę młodych naukowców, zainteresowanych tematyką żydowską. Współpracujemy z ośrodkami akademickimi z Krakowa, Lublina, Warszawy i Łodzi. Wspieranie działalności naukowej wokół „studiów żydowskich” jest jednym z priorytetów Fundacji.

Portal internetowy POLIN – Dziedzictwo Polskich Żydów www.polin.org.pl

Z inicjatywy Fundacji powstaje multimedialny portal internetowy, prezentujący historię społeczności żydowskich w Polsce. Portal (dostępny w polskiej i angielskiej wersji językowej) zawiera informacje dotyczące rozwoju społeczności w poszczególnych miejscowościach, Holokaustu oraz zabytków kultury żydowskiej, a także archiwalne i współczesne fotografie oraz opisy działań, podejmowanych obecnie na rzecz ochrony dziedzictwa. Formuła Web 2.0 umożliwia wszystkim użytkownikom współtworzenie portalu – zamieszczanie fotografii i tekstów. W roku 2006 udało się zakończyć pierwszy etap przedsięwzięcia: opracowano materiały dotyczące 120 miejscowości z województw lubelskiego i podkarpackiego. W roku 2007 zawartość portalu została wzbogacona o materiały dotyczące ponad 100 miejscowości (w tym 50 z województwa podlaskiego), a liczba zgromadzonych na portalu fotografii przekroczyła 3 000.

Program jest wspierany przez Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Taube Foundation for Jewish Life and Culture.

Many aspects of the history of Polish Jews still await discovery, hence the importance of creation of valuable information resources, available for everybody. The Foundation undertakes many actions to inspire and facilitate the work of young researchers, interested in the Jewish studies. We cooperate with universities from Cracow, Lublin, Warsaw and Łódź. Supporting research concerning Jewish studies is one of the of the Foundation's priorities.

POLIN – Polish Jews Heritage web portal www.polin.org.pl

A multimedia Internet portal, presenting history of the Jewish communities in Poland, is being created on the Foundation's initiative. The portal (available in Polish and English) presents information about the development of the communities in particular towns and villages, as well as provides materials on the Holocaust and the Jewish heritage. It includes archival and contemporary photographs and descriptions of activities carried out for the preservation of heritage. The Web 2.0 formula enables the users to develop the portal by inserting photos and texts. In 2006, the first stage of the project was accomplished, as materials on 120 localities from Lubelskie and Podkarpackie provinces were placed on the portal. In 2007, the portal's contents was supplemented with materials concerning over 100 localities (including 50 from Podlaskie province), and the number of photographs on the portal exceeded 3,000.

The program is supported by Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research, the Ministry of Interior and Administration, and the Taube Foundation for Jewish Life and Culture.

Biała Prudnicka

Chelm

▣ 02 2007

Olsztyn

Wsparcie publikacji książki Ity Heinze-Greenberg *Erich Mendelsohn*, wydanej przez Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa „Borussia”.

The Foundation supported the “Borussia” Association in the publication of the book *Erich Mendelsohn* by Ita Heinze-Greenberg.

▣ 05 2007

Warszawa/Warsaw

Wsparcie publikacji książki prof. Kazimierza Urbana *Cmentarze żydowskie, synagogi i domy modlitwy w Polsce w latach 1944-1966 (wybór materiałów)*.

The Foundation supported the publication of the book *Cmentarze żydowskie, synagogi i domy modlitwy w Polsce w latach 1944-1966 (wybór materiałów)* (*Jewish Cemeteries, Synagogues And Houses Of Prayer In Poland, 1944-1966. Selection Of Materials*) by Kazimierz Urban.

▣ 08 2007

Warszawa/Warsaw

Podpisanie porozumienia o współpracy z Beth Hatefutsoth – Muzeum Diaspory w Tel Awiwie.

The Foundation signed a cooperation agreement with Beth Hatefutsoth – the Diaspora Museum in Tel Aviv.

▣ 08 2007

Izbica

Współpraca przy tworzeniu dokumentu o zagładzie izbickich Żydów, wyemitowanego przez niemiecką telewizję ARD.

A documentary film on the Izbica Jews annihilation, made in cooperation with the Foundation, was broadcast by the German television ARD.

▣ 09 2007

Warszawa/Warsaw

Wsparcie publikacji kalendarza żydowskiego na rok 5768 (2007/2008) oraz *Mapy miejsc żydowskich w Polsce*, które ukazały się nakładem wydawnictwa „Austeria”.

The Foundation supported the publication of the Jewish calendar for the year 5768 (2007/2008) and *The map of Jewish heritage in Poland*, edited by the “Austeria” Publishing House.

▣ 12 2007

Lublin

Zamieszczenie tekstu Fundacji w tomie z sesji naukowej pt. *Żydzi w Lublinie – Żydzi we Lwowie. Miejsca – Pamięć – Współczesność*, wydanej przez Katolicki Uniwersytet Lubelski.

A text by the Foundation appeared in the session materials book from the conference *Jews in Lublin – Jews in Lviv. Places – Memory – Present Day*, published by the Catholic University of Lublin.

Radzików

Radzików

Radzików

Anti-Semitism

Antysemityzm

■ Fundacja nie może pozostać obojętna na żadne przejawy antysemityzmu; konsekwentnie zgłaszamy władzom wszelkie incydenty, które mają charakter antysemitki (ulotki, publiczne wypowiedzi, graffiti) lub przejawiają się w niszczeniu mienia stanowiącego historyczne dziedzictwo polskich Żydów. Listę incydentów, które zgłosiliśmy organom ścigania, znaleźć można na naszej stronie internetowej.

■ The Foundation cannot remain indifferent to any manifestation of anti-Semitism; we consistently report to the authorities all incidents of anti-Semitic character (leaflets, public speeches, graffiti), or acts of vandalism directed against the Polish Jews' historical heritage. A list of all the cases submitted by the Foundation to the police or Prosecutors' Offices can be found on our website.

Badanie postaw wobec Żydów / Research on the Attitudes towards the Jews

W roku 2007 na terenie trzech województw: lubelskiego, podlaskiego i podkarpackiego Fundacja rozpoczęła realizację projektu „Badanie postaw wobec Żydów i stosunku do ich dziedzictwa, współpraca z lokalnymi partnerami w wybranych 15 miejscowościach, edukacja dla tolerancji”. Celem projektu jest zebranie informacji na temat postaw wobec Żydów i ich dziedzictwa, upowszechnienie zebranych danych szerokiej rzeszy odbiorców oraz edukacja na rzecz tolerancji, a także inicjowanie międzysektorowej współpracy lokalnej dla realizacji projektów na rzecz tolerancji.

Projekt jest wspierany przez Fundację im. Stefana Batorego w ramach Programu Dla Tolerancji – Przeciwdziałanie Nietolerancji

“Research on the Attitudes towards the Jews and their Heritage, Cooperation with Local Partners in 15 Selected Towns, Education for Tolerance” is a project launched by the Foundation in 2007 in three Polish provinces: Lubelskie, Podlaskie and Podkarpackie. The project's scope is to collect information on the attitude towards Jews and their heritage, popularize the gathered materials and to educate about tolerance. It also aims to stimulate the local cooperation between sectors for the implementation of the tolerance-oriented projects.

The project is supported by the Stefan Batory Foundation within the frames of the Program For Tolerance – Preventing Intolerance.

■ 03 2007

Świdwin

Poinformowanie policji o dewastacji zabytkowego cmentarza żydowskiego.

The Foundation informed the police about a devastation of the historical Jewish cemetery.

■ 04 2007

Rymanów

Poinformowanie policji o wybiciu nowych okien synagogi, wstawionych staraniem Fundacji.

The police was informed that the synagogue's new windows, installed by the Foundation, were broken.

■ 04 2007

Augustów

Poinformowanie policji o akcie wandalizmu na zabytkowym cmentarzu żydowskim.

The Foundation informed the police about an act of vandalism on the historical Jewish cemetery.

■ 06 2007

Warszawa/Warsaw

Zaproszenie Fundacji do udziału w konsultacjach przy przygotowaniu najnowszego Raportu Komisarza ds. Ochrony Praw Człowieka Rady Europy.

The Foundation was invited to participate in the consultations on the newest Council of Europe Human Rights Commissioner's report.

■ 08 2007

Białystok

Poinformowanie policji o aktach wandalizmu na cmentarzu żydowskim i w miejscu dawnego domu Ludwika Zamenhofa. Policja ujęła dwóch neonazistów podejrzanych o te zajścia.

The Foundation informed the police about the acts of vandalism on the Jewish cemetery and in the site of the former Ludwik Zamenhof's house; two neo-Nazis were arrested.

■ 09 2007

Warszawa/Warsaw

Udział w imprezie „Namioty przeciwko antysemityzmowi”, zorganizowanej w ramach programu Rady Europy „Każdy inny – wszyscy równi”.

The Foundation participated in the “Tents Against Anti-Semitism” event, organized as part of the Council of Europe campaign “All Different – All Equal”.

■ 10/11 2007

Suwałki

Poinformowanie prokuratury o akcie wandalizmu na cmentarzu żydowskim.

The Foundation informed the Prosecutor's Office about an act of vandalism on the Jewish cemetery.

Publications:

Publikacje:

- Pod wspólnym niebem. Cmentarz żydowski w Staszowie, Warszawa 2007.
- Przywróćmy Pamięć – materiały edukacyjne dla uczniów, Warszawa 2007.
- Przywróćmy Pamięć – materiały edukacyjne dla nauczycieli, Warszawa 2007.
- Kalendarz żydowski na 5768 rok, wyd. Austeria 2007.
- Mapa miejsc żydowskich w Polsce, wyd. Austeria 2007.
- Zamość. Szlak Chasydzki, Warszawa 2007
- K. Urban, Cmentarze żydowskie, synagogi i domy modlitwy w Polsce w latach 1944-1966 (wybór materiałów), wyd. NOMOS 2006
- I. Heinze-Greenberg, Erich Mendelssohn, wyd. „Borussia” 2006
- Under The Same Sky. The Jewish Cemetery In Staszów, Warsaw 2007.
- To Bring Memory Back – Educational Materials For Students, Warsaw 2007.
- To Bring Memory Back – Educational Materials For Teachers, Warsaw 2007.
- Jewish Calendar, 5768, “Austeria” Publishing House 2007.
- The map of Jewish heritage in Poland, “Austeria” Publishing House 2007.
- Zamość. The Chassidic Route, Warsaw 2007.
- K. Urban, Jewish Cemeteries, Synagogues And Houses Of Prayer In Poland, 1944-1966 (Selection Of Materials), NOMOS Publishing House 2006.
- I. Heinze-Greenberg, Erich Mendelssohn, “Borussia” Association 2006.

Foundations activities are supported by:

Działania Fundacji wspierają:

- Bank BPH SA
- Fundacja im. Leopolda Kronenberga przy Citibank Handlowy
- Fundacja im. Stefana Batorego
- Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Program Operacyjny „Patriotyzm Jutra”
- Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research
- Taube Foundation for Jewish Life and Culture
- BPH SA Bank
- The Kronenberg Foundation at Citibank Handlowy
- The Stefan Batory Foundation
- The Citizens Initiative Fund
- The Ministry of Internal Affairs
- The Ministry of Culture and Heritage
- Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research
- Taube Foundation for Jewish Life and Culture

Board of Directors:

Członkowie Zarządu:

Rabin/Rabbi Cheskel O. Besser, Herbert Block, Arye Edelist, Tadeusz Jakubowicz, Piotr Kadlčik, Saul Kagan, Zofia Radzikowska, Michał Samet, Kalman Sultanik, Andrzej Zozula
Dyrektor Generalny/ Chief Executive Officer Monika Krawczyk

www.fodz.pl
www.pamiec.fodz.pl
www.polin.org.pl

- Wydanie raportu wsparł przyjaciel Fundacji,
Pan Michael Harmon Traison, Warszawa-Chicago-Newy Jork.
- Published thanks to generous support of the Friend of the Foundation,
Michael Harmon Traison, Esq. Warsaw-Chicago-New York